Dosarul nr. 21r-1627/24 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
1-24073596-02-21r-30092024 Judecător Victor RAȚOI

D E C I Z I E
în numele Legii

13 martie 2025 **mun. Chișinău**

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Silvia CECAN
Judecători: Denis BĂBĂLĂU și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr.9-Pruncul, inspector principal de justiție, Eugeniu IAȚCO, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji- 1792/2024 din 09 septembrie 2024, prin care a fost respins demersul directorului Penitenciarului nr.9-Pruncul, Eduard TIMOFEI privind liberarea condiționată înainte de termen în privința condamnatului **ENACHI Ion** *****născut la ***** în temeiul art. 91 Cod penal.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 05.07.2024 până la 09.09.2024;
în Curtea de Apel Centru, din 30.09.2024 până la 13.03.2025.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea Încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. Penitenciarul nr.9 Pruncul a înaintat judecătorului de instrucție demers prin care solicită liberarea condiționată înainte de termen de la executarea pedepsei închisorii stabilită condamnatului ENACHI Ion Vladimir.

În motivarea demersului a indicat că, ENACHI Ion *****a fost condamnat prin Sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 19.10.2021 fiind recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217/1 alin. (4) lit.b), d) Cod Penal, cu aplicarea prevederilor art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, la 5 (cinci) ani şi 6 (șase) luni închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita anumite activități ce țin de gestionarea substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagelor lor pe un termen de 4 (patru) ani.

Ulterior prin Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2024, s-a casat sentința parțial în latura confiscării corpurilor delicte (telefoanele mobile) și în

partea pedepsei penale, Sentința Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani) din 19.10.2021 și se pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează: ENACHI Ion *****a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217/1 alin. (4) lit. b), d) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, a fost condamnat la 4 (patru) ani 8 (luni) luni închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita anumite activități ce țin de gestionarea substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagelor lor pe un termen de 4 (patru) ani. Conform prevederilor art. 385 al.(5) Cod de procedură penală lui ENACHI Ion *****pentru condițiile inumane de detenție în Penitenciarul 13 Chișinău în calitate de prevenit i s-a redus pedeapsa stabilită cu 198 (o sută nouăzeci și opt) zile. Termenul de executare a pedepsei aplicate lui ENACHI Ion *****se calculează din 15.04.2024 cu includerea în termenul de pedeapsă a perioadei aflării lui sub strajă 04.03.2021 – 26.08.2021, inclusiv și din 19.10.2021 până la 15.04.2024.

Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 13.10.2022 i s-au aplicat prevederile art. 473/2 -473/4 Cod de procedură penală, şi termenul pedepsei a fost redus cu 279 zile. Începutul termenului de executarea a pedepsei a lui ENACHI Ion *****este din 19.10.2021, cu includerea perioadei ce s-a aflat în detenție de la 04.03.2021 până la 26.08.2021. Sfârșitul termenului de executare a pedepsei a lui ENACHI Ion *****conform deciziei de condamnare intervine la data de 25.12.2025, iar cu calculul termenului redus în urma aplicării prevederilor art. 473/2 -473/4 Cod de procedură penală, sfârșitul termenului de executare a pedepsei intervine la 21.03.2025. Data posibilității aplicării prevederilor articolului 91 Cod penal, în privința lui ENACHI Ion *****survine după executarea efectivă a 2/3 din termenul de pedeapsă, ceea ce constituie 3 ani 1 lună 10 zile. Anterior nu a fost condamnat.

La 26.06.2024, ENACHI Ion *****a ispășit 3 ani 2 luni 19 zile; iar cu calculul termenului redus în urma aplicării prevederilor art. 473/2 -473/4 Cod de procedură penală, a executat efectiv 3 ani 11 luni 28 zile, ceea ce constituie mai mult de 2/3 din termenul de pedeapsă (2/3 din 4 ani 8 luni constituie 3 ani 1 lună 10 zile).

Argumentează administrația că sunt întrunite condițiile pentru a se dispune liberarea din penitenciar a condamnatului menționat. Astfel, se menționează că, conform Programului individual de executare a pedepsei, activitățile planificate spre realizare sunt: 1)” de reabilitare psiho-socială a consumatorilor de drog”: la data de 12.06.2024 a depus angajament de participare; 2)”cu privire la pregătirea condamnaților pentru liberare din detenție pe sfârșit de termen şi condiționat înainte de termen”: la data de 10.06.2024 a depus angajament de participare; 3)’’organizarea activității cu deținuții nou-sosiți în penitenciar”: la moment, nu participă din motive independente de condamnat (încă nu s-a format grupa de studii). Pe parcursul detenției a participat la munci neremunerate.

Concluzionează că, condamnatul a realizat Programul individual de executare a pedepsei, luând în considerație faptul că nu se eschivează de la participarea la activitățile obligatorii stabilite spre realizare .

A indicat in demers faptul că pe parcursul detenției a fost stimulat de 2 ori şi nu i s-au aplicat măsuri disciplinare. Față de administrația penitenciarului are o atitudine stimătoare.

Nu manifestă interes față de jocurile de hazard. Nu utilizează băuturi alcoolice sau substanțe narcotice. Nu se bucură de autoritate în mediul condamnaților. Fată de legile şi tradițiile hoțești este indiferent. În urma evaluării psihologice se caracterizează ca: sentimental, cu intenții pașnice, responsabil, dependent, fără emoții, prevalează motivația de evitare a insuccesului, orientat spre raporturi neconflictuale. Comportamentul lui ENACHI Ion *****a fost aprobat cu calificativul ''pozitiv". Conform certificatului eliberat de către Secția financiară a instituției, dispune de documente executorii ce nu au tangență cu infracțiunea săvârșită. Acestea reprezintă datorii față de companii de microcreditare.

2. *Prin Încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) nr. 21ji- 1792/2024 din 09 septembrie 2024,* a fost respins demersul Penitenciarului nr. 9 – Pruncul, privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în condițiile art. 91 Cod penal, a condamnatului ENACHI Ion Vladimir.

3. *Nefiind de acord cu Încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) nr. 21ji-1792/2024 din 09 septembrie 2024 a declarat recurs directorul adjunct al Penitenciarului nr.9-Pruncul, inspector principal de justiție, Eugeniu IAȚCO prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care demersul Penitenciarului nr. 9-Pruncul cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a condamnatului ENACHI Ion Vladimir, în condițiile art.91 Cod penal să fie admis.*

În motivarea recursului directorul adjunct al Penitenciarului nr.9-Pruncul, inspector principal de justiție, Eugeniu IAȚCO a menționat că, instanța de fond nu a dat apreciere tuturor motivelor, argumentelor invocate de părți şi fără a se expune asupra acestora, însă trebuia a da apreciere fiecărui argument în parte, or, din constatările instanței, se deduce caracterul prestabilit al convingerii judecătorului, respectiv fiind afectată imparțialitatea acestuia.

A invocat că soluția emisă de judecătorul de instrucție pe cauza dată, ca fiind una neîntemeiată și pasibilă casării.

Indică recurentul că potrivit prevederilor art.91 alin.(1), persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească şi dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, iar persoana condamnată a executat efectiv cel puțin 2/3 din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave.

Reține recurentul că studiind dosarul personal şi programul individual al condamnatului ENACHI Ion, s-a stabilit că condamnatul până la examinarea demersului în instanța de judecată, nu avea sancțiuni disciplinare active, nu dispune de prejudiciu cauzat, menține relații stabile cu rudele. Conform Programului individual de executare a pedepsei, i-sa planificat participarea la programele: "organizarea activității cu deținuții noi sosiți în penitenciar", "de reabilitare psihosocială a consumatorilor de drog", " cu privire la pregătirea condamnaților pentru liberare din detenție pe sfârșit de termen și condiționat înainte de termen". Pentru activitățile planificate a depus angajament de participare dar nu

a fost realizate din motive independente de condamnat. Pe parcursul detenției a participat la munci neremunerate, a fost stimulat de 2 ori, sancționai nu a fost. Față de administrația penitenciarului are o atitudine stimătoare. Nu manifestă interes de jocurile de de hazard, nu utilizează băuturi alcoolice sau substanțe narcotice. Față de legile și tradițiile hoțești este indiferent. Comportamentul a fost aprobat cu calificativul ”pozitiv”.

Administrația penitenciarului consideră că pedeapsa penală şi-a atins scopul reeducării condamnatului şi că termenul de pedeapsă rămas neispășit, considerat de instanță prea mare, nu poate servi drept motiv pentru care nu este posibilă aplicarea prevederilor articolului 91 Cod penal.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

Potrivit prevederilor art. 447 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 9- Pruncul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Părțile nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art.447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de procedură penală, privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

5. *Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia Încheierii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr.9-Pruncul, inspector principal de justiție, Eugeniu IAȚCO, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji- 1792/2024 din 09 septembrie 2024, ca fiind nefondat, din considerentele ce succed.*

6. În conformitate cu art. 437 alin.(1), pct. 4) Cod de procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de procedură penală, (1) Judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

În conformitate cu art.449 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă

recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.

Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art. 449 alin.(1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, *respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.*

Conform art. 441 alin.(2) Cod procedură penală, "Instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444, însă ea este obligată ca, înafara temeiurilor invocate şi cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs".

7. Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzați în materie penală îndreptate împotriva sa.

Potrivit prevederilor art.7 Cod procedură penală „Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile şi normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova şi ale prezentului cod". În orice societate democratică, protecția persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului. Conform art. 20 al Constituției Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești atunci când drepturile, libertățile și interesele acesteia au fost violate.

Art. 1 Cod procedură penală, stipulează că, „procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală şi a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces şi a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile Codului de Procedură Penală, având drept scop protejarea persoanei, societății şi statului de infracțiuni, precum şi protejarea persoanei şi societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale şi nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală şi condamnată".

În conformitate cu art. 469 alin.(1), pct. 15) Cod de procedură penală, (1) La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: *1) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal);*

Potrivit prevederilor art. 471 alin.(1) Cod de procedură penală, care stabilește că chestiunile specificate art. 469 alin.(1) pct. 5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare

pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. *Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) și 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 și 267 Cod de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)–9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.*

Alin.(2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)-16) și 18) poate servi și cererea condamnatului. Referitor la chestiunile prevăzute la art. 469 alin.(1) pct. 1) și 2), condamnatul înaintează cererea în instanța de judecată doar dacă a fost refuzat în condițiile art. 266 alin.(3) Cod de executare.

Conform prevederilor 469 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal).

În conformitate cu prevederile art. 91 Cod penal al R. Moldova, (1) Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, și de pedeapsa complementară. Alin.(2) Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat. Alin.(3) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică condamnaților de către instanța de judecată de la locul de executare a pedepsei, în baza demersului instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia în condițiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. Alin.(4) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin.(8). Alin.(5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei şi dacă această persoană a executat efectiv cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în

calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă. Alin.(6) Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată minorilor, persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani şi persoanelor care au împlinit vârsta de 60 de ani, dacă aceştia au executat efectiv: cel puțin o treime din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; cel puțin jumătate din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave; cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave. Alin.(7) Controlul asupra comportării celor liberați condiționat de pedeapsă înainte de termen îl exercită organele de probațiune, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv.

Raportând materialele cauzei la prevederile legale enunțate mai sus se constată că, ultimele au fost respectate întocmai de către instanță în sensul că cauza a fost examinată sub toate aspectele, obiectiv și multiaspectual, dând o apreciere obiectivă probelor şi, prin urmare concluzia instanței este în justificată și întemeiată în raport cu circumstanțele pricinii. Or, studiind materialele cauzei Colegiu Penal a constatat faptul că instanța de judecată a studiat minuțios toate circumstanțele cauzei și a verificat și analizat fiecare probă prezentată de către participanții la proces, ca urmare a dat o apreciere fiecărei probe și în ansamblu a adoptat o hotărâre legală și întemeiată.

8. Din materialele cauzei, Colegiul penal reține că ENACHI Ion *****a fost condamnat prin Sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 19.10.2021 fiind recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217/1 alin. (4) lit.b), d) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, la 5 (cinci) ani şi 6 (șase) luni închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita anumite activități ce țin de gestionarea substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagelor lor pe un termen de 4 (patru) ani.

Ulterior prin Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2024, s-a casat sentința parțial în latura confiscării corpurilor delicte (telefoanele mobile) și în partea pedepsei penale, Sentința Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani) din 19.10.2021 și se pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează: ENACHI Ion *****a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217/1 alin. (4) lit. b), d) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364/1 alin.(8) Cod de procedură penală, a fost condamnat la 4 (patru) ani 8 (luni) luni închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita anumite activități ce țin de gestionarea substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagelor lor pe un termen de 4 (patru) ani. Conform prevederilor art. 385 al.(5) Cod de procedură penală lui ENACHI Ion *****pentru condițiile inumane de detenție în Penitenciarul 13 Chișinău în calitate de prevenit i s-a redus pedeapsa stabilită cu 198 (o sută nouăzeci și opt) zile. Termenul de executare a pedepsei aplicate lui ENACHI Ion *****se calculează din 15.04.2024 cu includerea în termenul de pedeapsă a perioadei aflării lui sub strajă 04.03.2021 – 26.08.2021, inclusiv și din 19.10.2021 până la 15.04.2024.

Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 13.10.2022 i s-au aplicat prevederile art. 473/2 -473/4 Cod de procedură penală, şi termenul pedepsei a fost redus cu 279 zile.

Lucrările dosarului, atestă că începutul termenului de executarea a pedepsei a lui ENACHI Ion *****este din 19.10.2021, cu includerea perioadei ce s-a aflat în detenție de la 04.03.2021 până la 26.08.2021. Sfârșitul termenului de executare a pedepsei a lui ENACHI Ion *****conform deciziei de condamnare intervine la data de 25.12.2025, iar cu calculul termenului redus în urma aplicării prevederilor art. 473/2 -473/4 Cod de procedură penală, sfârșitul termenului de executare a pedepsei intervine la 21.03.2025.

Raționamentele expuse, denotă cert că, Data posibilității aplicării prevederilor articolului 91 Cod penal, în privința lui ENACHI Ion *****survine după executarea efectivă a 2/3 din termenul de pedeapsă, ceea ce constituie 3 ani 1 lună 10 zile..

Astfel, la 26.06.2024, ENACHI Ion *****a ispășit 3 ani 2 luni 19 zile; iar cu calculul termenului redus în urma aplicării prevederilor art. 473/2 -473/4 Cod de procedură penală, a executat efectiv 3 ani 11 luni 28 zile, ceea ce constituie mai mult de 2/3 din termenul de pedeapsă (2/3 din 4 ani 8 luni constituie 3 ani 1 lună 10 zile).

Potrivit Extrasului din Procesul-verbal nr. 11 din 26.06.2024, Comisia Penitenciarului nr. 9-Pruncul a decis cu vot unanim de a înainta demersul în instanța de judecată cu privire la aplicarea art. 91 Cod penal în privința condamnatului ENACHI Ion Vladimir.

9. În acest sens Colegiul penal conchide că potrivit prevederilor art. 91 alin.(1) şi (2) din Codul de procedură penală, ”Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare *i se poate aplica liberarea condiționată* de pedeapsă înainte de termen dacă ***a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată,*** cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, ***şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei***. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară. Aplicând liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă rămas neexecutat.”.

Pct. 2) al Hotărârii Plenului CSJ din 14.11.2008 „Cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal”, prevede că, conform alin. (4) art.91 şi alin. (2) art.92 CP, liberarea condiționată înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă *se aplică dacă condamnatul a executat efectiv partea prevăzută de lege din termenul de pedeapsă stabilit prin sentință.* Sub noțiunea de executare efectivă se înțelege perioada de aflare în închisoare, inclusiv termenul de menținere în arest preventiv a condamnatului.

Potrivit art. 238 şi 265 Cod de executare, în termenul de pedeapsă a închisorii executată efectiv se include şi termenul calculat în rezultatul compensării privilegiate a zilelor de muncă, calcul efectuat lunar şi aprobat prin ordin de șeful penitenciarului.

În conformitate cu prevederile pct. 3) al Hotărârii menționate, liberarea condiționată înainte de termen poate fi aplicată dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana

condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului.

Potrivit prevederilor art. 91 alin.(4) Cod penal, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârşirii infracțiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: a*) cel puțin jumătate, dar nu mai puțin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni uşoare sau mai puțin grave; b) cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiționat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condițiile alin. (8).*

În conformitate cu art. 266 alin.(1) şi (3) Cod de Executare, (1) În cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art.91 şi 92 din Codul penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens. (3) În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.

Potrivit art. 267 Cod de Executare, (1) La demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate şi, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală. (2) În cazul în care instanța de judecată respinge demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, depunerea repetată a demersului poate avea loc după înlăturarea motivelor de fapt şi/sau de drept invocate de instanță la respingerea demersului, dar nu mai devreme de 6 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii. În cazul refuzului liberării condiționate a condamnatului la detențiune pe viață, adresarea repetată a demersului poate avea loc nu mai devreme decât peste 3 ani de la data adoptării hotărârii de refuz a instanție.

Mai mult la soluționarea chestiunii privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată *ia în calcul gradul prejudiciabil şi gravitatea infracțiunii* săvârşite, de motivul acesteia, de persoana condamnatului, astfel ca, în ansamblu, să conducă la aceea că pedeapsa, în prezența căreia se află condamnatul, să aibă drept scop

restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât şi a altor persoane.

10. Având în vedere cele menționate, Colegiul penal alăturat instanței de judecată constată că la moment ENACHI Ion *****nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or liberarea condiționată înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul ***a realizat programul individual de executare a pedepsei.***

Totodată, instanța de recurs conchide că, lui ENACHI Ion *****comis o infracțiune deosebit de gravă, iar termenul rămas neexecutat este mult prea mare, ceea ce denotă că dânsul nu și-a făcut concluzia de rigoare, reieșind nemijlocit din scopul pedepsei penale, și având în vedere urmările acestor fapte, atât din punct de vedere social, cât și din punctul de vedere al corectării și reeducării condamnatului, în spiritul respectări cu strictețe a rigorilor de drept.

Colegiul reține că pentru aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal este necesar să se constate dacă se întrunesc cumulativ următoarele condiții legale impuse, și anume dacă condamnatul: *a realizat programul individual de executare a pedepsei*, a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnat, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească, *dacă se constată că, corectarea este posibilă fără executarea deplină a pedepsei,* condamnatul, care la momentul săvârșirii infracțiuni a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave, infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave.

Totodată, instanța de recurs reiterează că, conform prevederilor art. 91 Cod penal, instanța poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în privința condamnatului, ceea ce denotă că, chestiunea dată rămâne la latitudinea instanței.

Colegiul reține că, condamnatul ENACHI Ion *****a fost supus evaluării de către echipa multidisciplinară a Penitenciarului nr.9 Pruncul şi reieșind din necesitățile, nevoile şi riscurile stabilite, au fost stabilite programele obligatorii stabilite în Planul individual de resocializare a condamnatului. Astfel, conform raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei şi despre comportamentul, condamnatului au fost stabilite mai multe programe și activități obligatorii, care, urma să realizeze, odată ce au fost incluse în Planul individual de resocializare, au devenit obligatorii pentru acesta.

Tot aici instanța de recurs notează că secțiunea a VI-a din Programul individual de executare a pedepsei, se efectuează o analiză a rezultatelor şi se stabilește gradul de îndeplinire a programelor şi activităților din Planul individual de resocializare, oferă comisiei penitenciare o imagine despre nivelul de implementare programului, în baza căreia comisia urmează să decidă asupra gradului de realizare a Programului individual per ansamblu.

Astfel reieșind din conținutul Raportului de Evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului, instanța de recurs reține că, Comisia Instituției penitenciare, a stabilit că, ENACHI Ion *****a realizat programul individual și se caracterizează pozitiv (f.d.40).

Sub aspectul dat, Colegiul penal reține că din conținutul Raportului de Evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei se reține că

condamnatului i s-a stabilit activități spre realizare și anume ” de reabilitare psiho-socială a consumatorilor de drog” - *care nu a fost realizată* din motive independente de condamnat, ”cu privire la pregătirea condamnaților pentru liberare din detenție pe sfârșit de termen şi condiționat înainte de termen”- *care nu a fost realizată* din motive independente de condamnat, ’organizarea activității cu deținuții nou-sosiți în penitenciar”: - *care nu a fost realizată* din motive independente de condamnat. Respectiv din totalitatea activităților planificate condamnatul ENACHI Ion *****nu a realizat nici o activitate, or pentru a beneficia de liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în sarcina condamnatului urmează a fi reținute o serie de condiții, întrunirea cărora trebuie să fie concomitentă printre care se reține si faptul ca condamnatul să realizeze programul individual de executare a pedepsei, condiție pe care instanța nu o poate considera excepție la caz, nerealizarea acesteia independent de voința condamnatului.

Colegiul notează că această excepție nu a fost dovedită pe deplin de condamnatul ENACHI Ion *****pe parcursul aflării în detenție, și nici de către administrația instituției penitenciare, or nerealizarea acestor programe nu constituie o excepție prevăzută la prevederile art. 91 Cod penal, pe care l-ar exonera de obligațiile stabilite, iar condamnatul ENACHI Ion *****nu a dat dovadă că corectarea lui este posibilă fără executarea deplină a pedepsei.

Cu referire la formularul de stabilire a factorilor criminogeni și protectivi, stabiliți urmare a evaluării psihologice s-a stabilit următorii factori criminogeni: grupul de prieteni antisociali, factorii de natură educațională și profesională, motivația infracțională, precum și au fost stabiliți și factorii protectivi: orientare social pozitivă, sprijinul din partea părinților, asumarea responsabilității, interes pentru participare la activitățile obligatorii, interes pentru angajare după detenție, exprimarea interesului pentru participarea la munci în cadrul penitenciarului, existența unui loc de muncă până la condamnare, abilități de gestionare constructivă a timpului liber.(f.d.42).

Subsidiar potrivit certificatului cu privire la existența prejudiciului cauzat prin infracțiune ENACHI Ion Vladimir, are de executat titlul executoriu nr. 2-2500/20 din 20.01.2021, emis de Judecătoria Ungheni, dispune de datorie în sumă de 22795,00 lei în beneficiul OCN ”Easy-Credit” și taxa de stat în mărime de 683,85 lei. Dispune de document executoriu nr. 176-9992/21 din 23.03.2021 emis de Executorul judecătoresc Grigore STOIAN, dispune de cheltuieli de executare în sumă de 4142,08 Lei. Dispune de titlu executoriu nr. 2-2337/20 din 17.12.2020 emis de Judecătoria Ungheni, prin care s-a încasat în beneficiul CN ”Victoria Credit ”SRL, datoria în mărime de 7400,00 lei, 270 taxa de stat și 1793 lei cheltuieli de executare (f.d. 43).

La fel, potrivit certificatului de sancțiuni și stimulări, acesta nu dispune de sancțiuni disciplinare și având 2 stimulări acordate sub formă de mențiune (f.d. 41).

Reieșind din cele menționate supra, Colegiul penal notează că, condamnatul ENACHI Ion Vladimir, nu întrunește condițiile pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, or, *se constată că, corectarea nu este posibilă fără executarea deplină a pedepsei.* Astfel, Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de fond, care la soluționarea cererii privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, a luat în calcul inclusiv gradul prejudiciabil şi gravitatea infracțiunii săvârșite de ENACHI Ion

Vladimir, categoria penitenciarului, nu a realizat niciuna dintre activitățile planificate în scopul asigurării corectării efective a condamnatului precum și termenul de pedeapsă deja executat, care este unul prea mic, astfel, ca în cumul luate, să conducă la aceea ca pedeapsa, în prezența căreia se află condamnatul, să aibă drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea lui ENACHI Ion Vladimir, cât şi a altor persoane.

Mai mult, instanța de recurs reține că, ENACHI Ion *****a comis o infracțiune cu intenție, care este clasificată ca fiind deosebit de gravă, cu un grad prejudiciabil sporit, pentru care instanța i-a aplicat o pedeapsă finală de 4 ani și 8 luni ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Subsecvent, Colegiul Penal indică că norma vizată prevede posibilitatea aplicării acesteia și înlocuirea pedepsei închisorii cu o pedeapsă mai blândă, dar numai în cazul în care instanța va ajunge la concluzia că condamnatul s-a corijat și nu necesită executarea în continuare a acesteia.

Totodată, Colegiul reține, că aplicarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen *este un drept și o rezervă în* atitudine a instanței și nu ca o obligație, or, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiția că instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline și obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat și în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural - educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării cererii/demersului.

De altfel, administrația instituției penitenciare la înaintarea cererii privind aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal nu a administrat probe în justificarea faptului că, corectarea condamnatului este posibilă fără executarea deplină a pedepsei stabilite prin Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2024.

Totodată la soluționarea chestiunii privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, instanța de judecată a luat în calcul *gradul prejudiciabil şi gravitatea infracțiunii săvârşite*, de motivul acesteia, de persoana condamnatului, astfel ca, în ansamblu, să conducă la aceea că pedeapsa, în prezența căreia se află condamnatul, să aibă drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât şi a altor persoane, or având în vedere că ENACHI Ion *****a comis o infracțiune deosebit de gravă, nu a realizat niciuna dintre activitățile planificate în scopul asigurării corectării efective a condamnatului. Realizarea programului individual de executare al pedepsei reprezintă una dintre condițiile principale în aprecierea posibilității liberării condiționate înainte de termen de la executarea pedepsei stabilită condamnatului.

Colegiul reține că, administrația penitenciarului a motivat neexecutarea programului respectiv prin circumstanțe care nu depind de voința condamnatului, dar consideră că aceste aspecte ar avea relevanță în condițiile în care măcar unele dintre activitățile

planificate ar fi fost executate. Necesitatea realizării programului rezidă expres din prevederile legale respective. Activitățile respective urmăresc scopul resocializării condamnatului, iar nerealizarea integrală a lor ridică suspiciuni asupra faptului dacă condamnatul este pregătit pentru liberarea sa din penitenciar, prin urmare Colegiul penal constată că la moment acesta nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal.

11. Instanța de recurs consideră că, corectarea condamnatului fără executarea în continuare a pedepsei nu este posibilă şi, prin urmare, soluția instanței de judecată prin care a respins demersul directorului Penitenciarului nr. 9-Pruncul – Eduard TIMOFEI cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în privința condamnatului ENACHI Ion *****este justificată, luând în considerație că, ENACHI Ion *****execută pedeapsa pentru comiterea unei infracțiuni deosebit de grave, iar termenul efectiv executat nu este proporțional infracțiunii comise, precum și acesta nu a realizat niciuna dintre activitățile planificate în scopul asigurării corectării efective a condamnatului, circumstanțe care denotă că, acesta nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or urmează a fi restabilită echitatea socială prin executarea în continuare a pedepsei.

Reieșind din caracterul, natura şi rezonanța faptelor comise de condamnat, instanța are suficiente temeiuri de a presupune că liberarea lui ENACHI Ion *****de pedeapsa penală la această etapă de executare a pedepsei ar fi de natură să stârnească o reacție de dezaprobare generală puternică din partea societății civile, astfel încât într-o asemenea situație continuarea executării pedepsei cu închisoarea se justifică totalmente.

În cazul dat Colegiul Penal consideră că reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece termenul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea faptei comise, iar liberarea condamnatului de pedeapsă înainte de termen nu va fi o măsură echitabilă în raport cu fapta comisă, consecințele infracțiunii şi cu necesitatea corectării depline a condamnatului.

În atare circumstanțe, instanța de fond corect a constatat că liberarea condiționată înainte de termen a condamnatului este una prematură, sau termenul real al pedepsei executate de condamnat nu este unul suficient pentru a considera că acesta a pornit pe calea corijării și corectării, reieșind anume din faptul că acesta nu a realizat niciuna dintre activitățile planificate în scopul asigurării corectării efective a condamnatului sau aceasta reprezintă o condiție indispensabilă pentru aplicabilitatea prevederilor art. 91 Cod penal, în care legiuitorul a legiferat în mod exhaustiv condițiile în vederea posibilității aplicării prevederilor art. 91 Cod penal și anume faptul că persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă *a realizat programul individual de executare a pedepsei*, *a reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care a fost condamnată***,** cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, *şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei*. Persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, şi de pedeapsa complementară ”, precum și a executat efectiv cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit.

În cazul dat *Colegiul Penal consideră că reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece nu a realizat programul individual de executare a pedepsei astfel că termenul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea faptei*

comise, iar liberarea condamnatului de pedeapsă înainte de termen nu va fi o măsură echitabilă în raport cu fapta comisă, consecinţele infracţiunii şi cu necesitatea corectării depline a condamnatului. Astfel, legea penală stabileşte expres că, persoana condamnată la închisoare pentru a fi liberată condiţionat de pedeapsă înainte de termen trebuie să întrunească cumulativ condiţiile enunţate supra. Corespunzător, lipsa unei din aceste condiţii împiedică aplicarea acestei norme sau excepţie fiind situaţia când condamnatul „dovedeşte că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească ”,or în cazul dedus judecăţii condamnatul nu a prezentat destule dovezi despre faptul că a avut intenţia de a realizat programul individual de executare a pedepsei.

12. Astfel, analizând încheierea instanţei de fond în contextul obligaţiei instanţei judecătoreşti de a-şi motiva soluţia, inclusiv analiza argumentelor principale ale directorului Penitenciarului nr. 9-Pruncul în demersul său privind aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal, Colegiul penal observă că instanţa de fond a oferit o motivare amplă şi temeinică a soluţiei pronunţate, astfel încât, s-a expus asupra tuturor argumentelor înaintate şi a stabilit toate circumstanţele care au importanţă pentru justa soluţionare a cauzei, precum şi a aplicat corect normele de drept material şi procedural, iar într-un final întemeiat a ajuns la concluzia respingerii demersului directorului Penitenciarului nr. 9-Pruncul – Eduard TIMOFEI, cu privire la aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal în privinţa condamnatului ENACHI Ion Vladimir.

Aferent circumstanţelor constate supra, Colegiul consideră că prevederile art. 91 Cod Penal al Republicii Moldova, nu au un caracter imperativ, lăsând la discreţia instanţei aprecierea nivelului de corijare a condamnatului şi gradul de corespunderea a lui cu cerinţele impuse de lege, or aplicarea liberării condiţionate de pedeapsă înainte de termen este un drept al instanţei, dar nu o obligaţie, prin urmare liberarea de pedeapsă înainte de termen se aplică doar cu condiţia că instanţa de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului. În sensul dat, Colegiul penal nu a ajuns la convingerea că deţinutul ENACHI Ion *****a păşit pe calea corijării şi că scopul pedepsei penale a fost realizat.

În această ordine de idei, instanţa de recurs reiterează că din materialele dosarului rezultă că condamnatul nu corespunde cerinţelor normei materiale. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătăţire a condiţiilor de trai şi medico-sanitare de detenţie, la relaţiile cu alţi condamnaţi, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezenţa sancţiunilor disciplinare valabile la momentul soluţionării demersului, precum şi repararea de către condamnat a prejudiciului cauzat prin infracţiune, pentru care a fost condamnat.

Aici se reţine şi Recomandarea nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniştri către Statele membre cu privire la educaţie în penitenciare, educaţia în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deţinutului în societate,

pregătit atât din punct de vedere moral cât şi din punct de vedere educațional. Potrivit Regulii nr. 18 din Recomandarea Comitetului de Miniștri către Statele Membre cu privire la liberarea condiționată (REC (2003) 22) din 24 septembrie 2003, ”Criteriile pe care trebuie să le îndeplinească deținuții pentru a fi liberați condițional trebuie să fie explicite şi clare.

Trebuie să fie de asemenea realistice în sensul că trebuie să țină cont de personalitatea deținutului şi condițiile sociale şi economice, precum şi de accesibilitatea programelor de reintegrare”. Pe de altă parte, Colegiul penal învederează că, esența liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen este cuprinsă în denumirea acesteia şi servește drept stimulator important la corectarea şi reeducarea condamnaților fără executarea deplină a pedepsei. Urmare, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen se aplică doar persoanelor care execută pedeapsa cu închisoarea, cu condiția că ele, în timpul executării pedepsei, să aibă un comportament adecvat, să nu încalce regimul de detenție, să participe la munci remunerate şi neremunerate, inclusiv la procesul de instruire generală sau profesională şi să fie implicat la activități de educație socială, fiind astfel niște situații care nu s-au stabilit în cadrul ședinței de judecată, care conduc la concluzia că condamnatul nu a păşit pe calea corijării.

13. Pentru raționamentele expuse supra, instanța de recurs reține că, actualmente, condamnatul ENACHI Ion Vladimir, nu poate beneficia de aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, or, acesta nu a realizat niciuna dintre activitățile planificate în scopul asigurării corectării efective a condamnatului, sau aceasta reprezintă o condiție indispensabilă pentru aplicabilitatea prevederilor art. 91 Cod penal, în care legiuitorul a legiferat în mod exhaustiv condițiile în vederea posibilității aplicării prevederilor art. 91 Cod penal, astfel încât, la momentul actual nu a fost atins scopul pedepsei penale și anume restabilirea echității sociale, precum și corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni, fiind prematură liberarea condiționată înainte de termen a condamnatului.

Prin urmare Colegiu Penal făcând o analiză a circumstanțelor cauzei și probatoriul anexat, ajunge la concluzia că instanța de fond a studiat minuțios toate circumstanțele cauzei, a supus unei verificări multiaspectuale a temeiurilor demersului înaintate de către directorul Penitenciarului nr. 9-Pruncul – Eduard TIMOFEI, or potrivit încheierii instanța ierarhic inferioară invocă faptul că la moment aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal în privința condamnatului nu este posibilă, dat fiind faptul că nu întrunește cumulativ condițiile enunțate de lege pentru a fi posibil aplicarea instituției liberării condiționate de pedeapsă.

Subsidiar, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea recursului declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr.9-Pruncul, inspector principal de justiție, Eugeniu IAȚCO şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal concluzionează asupra temeiniciei soluției instanței de judecată.

Cât privește argumentele recurentului, precum că instanța de fond nu și-a motivat hotărârea și a ignorat argumentele sale, Colegiul penal menționează că, Convenția

Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu îşi expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare. Conform unei jurisprudenței constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum şi, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza *Garcia Ruiz vs. Spania*, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Astfel, Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de fond, or, corectarea condamnatului fără executarea în continuare a pedepsei nu este posibilă şi, prin urmare, cererea condamnatului cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen este înaintată prematur, de vreme ce circumstanțele cazului luate în cumul, indică că pentru moment, față de condamnat nu poate fi aplicată liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în condițiile art. 91 Cod penal.

Astfel, analizând încheierea instanței de fond în contextul obligației instanței judecătorești de a-și motiva soluția, inclusiv analiza argumentelor principale ale directorului Penitenciarului nr. 9-Pruncul – Eduard TIMOFEI în demersul său privind aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal, Colegiul penal observă că instanța de fond a oferit o motivare amplă și temeinică a soluției pronunțate, astfel încât, s-a expus asupra tuturor argumentelor înaintate şi a stabilit toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, precum și a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar într-un final just a ajuns la concluzia respingerii demersului directorului Penitenciarului nr. 9-Pruncul – Eduard TIMOFEI, cu privire la aplicarea prevederilor art. 91 Cod penal, ca fiind neîntemeiată.

Tot aici, Colegiul ține să menționeze că, CtEDO în cauza *Van de Hurk vs. Ţările de Jos* din 19.04.1994, a statuat că motivarea hotărârii nu atestă obligația instanței de a da fiecărui argument un răspuns detaliat. Concomitent, în cadrul hotărârii *Balani vs. Spania* din 09 decembrie 1994 par.27, Curtea a subliniat întinderea acestei obligații derivând din natura hotărârii şi fiind determinată de circumstanțele cauzei, instanța urmând să analizeze toate argumentele importante ale cauzei, iar alte argumente pertinente şi importante pentru obiectul prezentei cauze, nu au fost invocate.

În asemenea împrejurări nu pot fi reținute criticele formulate de directorul adjunct al Penitenciarului nr.9-Pruncul, inspector principal de justiție, Eugeniu IAȚCO împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji- 1792/2024 din 09 septembrie 2024 deoarece sunt nejustificate şi se combat prin constatările sus citate.

14. Prin urmare, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea demersului şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal concluzionează asupra temeiniciei soluției instanței de judecată, or instanța just a statuat că corectarea condamnatului şi atingerea scopului pedepsei penale,

prevăzută la art. 61 Cod penal, pot fi obținute numai în condițiile executării depline de către ultimul a pedepsei închisorii stabilite prin sentința condamnare.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs.

În final, Colegiul penal atestă că recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr.9-Pruncul, inspector principal de justiție, Eugeniu IAȚCO, nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art. 444 Cod de procedură penală, pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fiind indicat doar dezacordul cu hotărârea contestată, cerințele înaintate nefiind motivate prin careva argumente plauzibile, fapt ce constituie temei de respingere a cererii de recurs ca fiind nefondată, cu menținerea încheierii în cauză.

Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin.(1), pct. 1), lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul Penal va respinge recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr.9-Pruncul, inspector principal de justiție, Eugeniu IAȚCO, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji- 1792/2024 din 09 septembrie 2024, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că, Încheierea instanței de fond este una legală și întemeiată, iar prin urmare careva temeiuri de casare a Încheierii nu au fost reținute.

15. Conducându-se de prevederile art.art.447, 448, art.449 alin.(1) pct.1) lit.a), art.469-471, Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului nr.9-Pruncul, inspector principal de justiție, Eugeniu IAȚCO, împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 21ji- 1792/2024 din 09 septembrie 2024, şi se menține fără modificări Încheierea atacată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Silvia CECAN**

Judecătorii **Denis BĂBĂLĂU**

Vitalie BUDECI